

Trafikverket
investeringsprojekt@trafikverket.se

Godkännande av miljökonsekvensbeskrivning tillhörande järnvägsplan för projektet Fyra spår Uppsala (Söder Bergsbrunna – Uppsala Centralstation)

Trafikverkets ärendenummer: TRV 2020/21139

Beslut

Länsstyrelsen godkänner miljökonsekvensbeskrivningen (MKB) för rubricerat projekt, daterad 2025-06-16. Beslutet har fattats med stöd av 2 kap. 10 § andra stycket lagen (1995:1649) om byggande av järnväg (LBJ).

Miljökonsekvensbeskrivningen kan därmed kungöras och därefter ligga till grund för Trafikverkets prövning av planen med hänsyn till innehållet i 2–4 kap., 5 kap. 3–5 §§ samt 7 kap. 11 och 15 §§ miljöbalken (MB).

Beskrivning av ärendet

Länsstyrelsen beslutade den 3 maj 2021 att rubricerat projekt kan antas medföra en betydande miljöpåverkan. Till följd av det beslutet har Trafikverket upprättat en miljökonsekvensbeskrivning och begär nu Länsstyrelsens godkännande av densamma.

Ändamålet med järnvägsplanen är att öka tillgängligheten, kapaciteten och robustheten mellan sträckan Uppsala centralstation till Bergsbrunna södra. För resenären innebär detta punktligare tåg, en möjlighet till fler tågavgångar och att det blir smidigare att ta tåget. Utbyggnaden ger möjlighet för fler klimatsmarta person- och godstransporter. Projektet innebär att två nya spår anläggs intill befintliga spår, att centralstationen utökas med tre nya vändspår samt att ett nytt stationsläge etableras vid Bergsbrunna.

Länsstyrelsen har under handläggningens gång begärt kompletterande förtydligande från Trafikverket gällande vägporten

2025-06-17

som benämns "Södra passagen" samt gällande den groddjursinventering som utförts under april-maj 2025 invid motorbanan vid Bergsbrunna tegelbruk.

Miljökonsekvensbeskrivningen beskriver två olika alternativ för en kommunal vägport som benämns "Södra passagen" – ett alternativ med vägport och ett alternativ utan vägport. Trafikverket har den 4 juni 2025 inkommit med en förtydligande skrivelse till Länsstyrelsen om att vägporten som benämns "Södra passagen" kommer att utgå från järnvägsplanen.

Trafikverket har den 17 juni 2025 inkommit med en uppdaterad version av miljökonsekvensbeskrivningen som kompletterats med resultat, bedömning och föreslagna skyddsåtgärder från groddjursinventeringen som utförts invid motorbanan.

Trafikverket har den 17 juni 2025 inkommit med ett meddelande om att plankartan kommer att justeras under den fortsatta planprocessen så att fuktstråket nordost om motorbanan (på kartblad 0118) inte berörs av de två områdena med tillfällig nyttjanderätt T3 (2-41) och T1, T5 (2-42).

Motivering till beslutet

I enlighet med 2 kap. 10 § första stycket LBJ föreskrivs i 6 kap. 35 och 37 §§ miljöbalken samt i 16–19 §§ miljöbedömningsförordningen (2017:966) vad en miljökonsekvensbeskrivning för en järnvägsplan ska innehålla.

Länsstyrelsen anser att miljökonsekvensbeskrivningen för projektet Fyra spår Uppsala (Söder Bergsbrunna - Uppsala Centralstation) uppfyller dessa krav.

Beslutet om att godkänna miljökonsekvensbeskrivningen har fattats utifrån förutsättningen att vägporten som benämns "Södra passagen" utgår från järnvägsplanen.

Beslutet om att godkänna miljökonsekvensbeskrivningen har fattats utifrån förutsättningen att fuktstråket nordost om motorbanan (på kartblad 0118) inte kommer att överlappa med område med tillfällig nyttjanderätt på plankartan.

2025-06-17

Beslutet kan inte överklagas

Detta beslut kan inte överklagas, vilket följer av 5 kap. 2 § andra stycket LBJ.

Länsstyrelsen tar i godkännandebeslutet inte ställning till om de beskrivna miljökonsekvenserna kan accepteras eller om åtaganden beträffande val av skyddsåtgärder är tillräckliga.

Godkännandebeslutet innebär endast att miljökonsekvensbeskrivningen kan ligga till grund för beslut om fastställande av planen.

Information och medskick inför den fortsatta planeringen

Artskydd

Inför sin tillstyrkan av järnvägsplanen behöver Länsstyrelsen få ta del av det slutliga resultatet från groddjursinventeringen.

Natura 2000-området Sävjaån-Funbosjön

Det slutliga behovet av skyddsåtgärder för Natura 2000-området och dess ingående arter kommer att behöva utredas och prövas inom ramen för Trafikverkets ansökan om tillstånd för Natura 2000-område och vattenverksamhet för passagen över Sävjaån. De skyddsåtgärder som listas i miljökonsekvensbeskrivningen ska därmed inte betraktas som en uttömmande lista, men bedöms vara tillräckliga för prövning av järnvägsplanen.

Länsstyrelsen anser att frågan om huruvida den befintliga bron ska rivas i sin helhet eller inte slutligen ska bedömas inom ramen för tillståndsprövningen. Detta framgår också under kapitel 1.6.2. i miljökonsekvensbeskrivningen.

Buller

Länsstyrelsen bedömer att bullerutredningen håller en hög nivå och att det finns en god ambition att redovisa konsekvenserna för boendemiljön, inklusive beräknade ljudnivåer vid fasad, uteplats och inomhus. Det är tydligt att åtgärder har föreslagits för att begränsa bullerexponeringen, och att dessa medför förbättringar vid ett flertal fastigheter.

2025-06-17

Av bilaga 2 till miljökonsekvensbeskrivningen framgår att den ekvivalenta ljudnivån vid uteplats i många fall minskar jämfört med nuläget, vilket tyder på att föreslagna spårnära skyddsåtgärder har en positiv effekt. Samtidigt visar materialet att ett antal fastigheter även efter genomförda åtgärder fortsatt beräknas få överskridanden av riktvärdet för maximal ljudnivå vid uteplats, samt att riktvärdet för maximal ljudnivå inomhus i vissa sovrum inte kommer att kunna klaras trots föreslagna fastighetsnära åtgärder.

Länsstyrelsen konstaterar att de riktvärden som Trafikverket utgår ifrån, är vägledande och inte rättsligt bindande. De har dock utgjort norm för vad som anses vara godtagbar miljö kvalitet vid planering av ny eller väsentligt ombyggd infrastruktur, och de är relevanta vid tillämpning av bestämmelser i miljöbalken, såsom 2 kap. 3 §§ om förebyggande av olägenhet och 2 kap. 7§ om att skyddsåtgärder ska vidtas om de inte kan anses orimliga.

Mot denna bakgrund vill Länsstyrelsen i det fortsatta planeringsarbetet särskilt lyfta vikten av att Trafikverket tydliggör de tekniska och ekonomiska rimlighetsbedömningar som legat till grund för val av skyddsåtgärder i de fall där riktvärden fortsatt inte uppnås. Det gäller såväl fastigheter med kvarstående överskridanden vid fasad och uteplats, där förhållandena försämrats jämfört med idag, som de fastigheter där inomhusriktvärden inte kan säkerställas med föreslagna åtgärder.

En sådan redovisning kring kvarstående överskridanden stärker planens förankring i miljöbalkens bestämmelser och tydliggör hur avvägningar har gjorts mellan projektets samhällsintresse och skyddet för människors hälsa och boendemiljö. Länsstyrelsen anser att detta bör beaktas i det fortsatta arbetet.

MKN grundvatten och vattenskydd

Länsstyrelsen kan godkänna miljökonsekvensbeskrivningen utifrån dess innehåll som framgår gällande MKN grundvatten och vattenskyddsområdena. Länsstyrelsen vill dock göra följande medskick enligt nedan.

I avsnitt 8.5.2.7 i miljökonsekvensbeskrivningen står det att KC-pelare inom vattenskyddsområdet inte kommer att anläggas närmare än en meter från den undre kanten av leran. Vad Länsstyrelsen förstår har Trafikverket inte tänkt att använda samma säkerhetsmarginal utanför vattenskyddsområdet. Länsstyrelsen vill därför påpeka att vattenskyddsområdets yttre avgränsning är

2025-06-17

framtagen 1990. Kunskapen om grundvattenförekomsten är större idag och avgränsningen baseras inte helt på grundvattenförekomsternas inverkan på varandra eller grundvattenströmningsriktningen.

Länsstyrelsen anser att under avsnitt 8.5.3 i miljökonsekvensbeskrivningen behöver det framgå att den kommande beredningsplanen även ska omfatta byggskedet (utöver driftskedet) för att minska risken att förorena grundvatten.

Länsstyrelsen vill även upplysa generellt om att användning av petroleumprodukter eller kemikalier är förbjudet enligt 3 § i skyddsföreskrifterna. Länsstyrelsen förhåller sig restriktiv till användande av dessa produkter med avseende på de kumulativa effekterna inom vattenskyddsområdet.

Fornlämningar

Den arkeologiska utredning steg 2 som utförts av torp- och backstugelämningarna L2021:6639, L2021:6640 och L2021:6641 har inte kunnat påvisa fornlämningsstatus. De kvarstår därför som övrig kulturhistorisk lämning.

De som medverkat i beslutet

Beslutet har fattats av avdelningschef Kristina Jansson med planhandläggare Johan Morhed som föredragande. I den slutliga handläggningen har också enhetschef Asmah Ismaal, enhetschef Ulrika Gunnesby, planhandläggare Samu Manselius, naturvårdshandläggare Emilia Wolfhagen, vattenhandläggare Helena Stenemo, miljöskyddshandläggare Sylvia Fernandez, kulturmiljöhandläggare Tina Fors, kulturmiljöhandläggare Hampus Benckert och klimatanpassningssamordnare Robin Hedenqvist medverkat.

Denna handling har godkänts digitalt och saknar därför namnunderskrift.

Kopia till

Försvarsmakten, fysplan@mil.se